

Podzimní Stezka Polabím
fotoreportáž

2

Neziskovky z celé Evropy v Norsku
zahraníčí

5

Klíčení
aktuality

89

Lucerničky
námět na rukodělnou činnost

20

Podzimní stezka Polabím 2011

Již poosmé se uskutečnil v sobotu 1. října 2011 v Brandýse nad Labem a širokém okolí turistický pochod a jízda na kole „Podzimní stezka Polabím“, jehož pořadatelem je každoročně turisticko-branná Pionýrská skupina „Střelka“ Kostelec nad Labem. „Podzimní stezka Polabím“ je doplněním turistické nabídky v oblasti Polabí a zejména mladší sestrou „Jarní stezky Polabím“, kterou pořádá KČT Neratovice v měsíci dubnu. Na jejím pořádání se PS rovněž podílí a jste na ni rovněž všichni srdečně zváni.

Z hlediska účasti i počasí to byl mimořádně vydařený ročník, teplotně bylo tak akorát na pochod a na cestu svítilo sluníčko s modrou oblohou, byť s mírným větříkem nádherného „babího léta“. Účastníci se tentokrát rekrutovali z široké řady míst celé České republiky (z těch nejvzdálenějších uvádíme turisty z Hamburku v SRN, z Nýrska, Prostějova, Náchoda, Liberce).

Po „hubených“ letech našla konečně cestu na „Podzimní stezku“ i početnější řada cyklistů a využila širokou nabídku cyklotras, včetně nové „Polabské“ cyklostezky.

Pochodu a jízdy na kole se i letos zúčastnily pouze 3 součásti Pionýra: obě PS z Kostelce nad Labem (Střelka a Mladý vodák) a 6. PS Ursa Kolín. „Vodáci“ z Kostelce se navíc již tradičně podílejí na zabezpečení kosteleckého startu a kontroly – za to velký dík. Přitom akce byla opravdu výbornou prezentací a propagací Pionýra na veřejnosti a ze všech stran jsme slyšeli jen slova chvály a uznání. Letošní trasy se všem účastníkům, jejichž počet se každoročně zvyšuje a z nichž tvořily 60 % děti a mládež do 18 let, opět líbily, protože

byly z větší části situovány do lesního terénu pravobřežní poproudní strany Labe. I v letošním roce pořadatel připravil 4 variantní startovní místa (Neratovice, Kostelec nad Labem, Lysá nad Labem a hlavní start v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi). I tím pomohl ke zvýšení celkového počtu startujících. I letos byla pozitivně hodnocena široká nabídka tras – 7 cyklo a 9 pěších.

Tak jako v loňském roce, dali i letošní „pěšáci“ hlavně přednost nejkratším, 12 km, trasám se starty v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi a v Kostelci nad Labem, ale na druhou stranu se našla podstatně větší část turistů na trasu 32 km.

Na zúčastněné děti čekala na většině kontrolních stanovišť možnost zasoutěžit si za sladké odměny a v cíli na „Ostrůvku“ pak na všechny čekaly hezké pamětní

listy, odznaky pochodu a nabídka triček s emblémem pochodu. Nejstarším účastníkem se (podle účastnických lístků) stal třiaosmdesátiletý pan Jiří Pekař z Neratovic.

Letošní ročník se skutečně vydařil. Všichni jste co nejsrdečněji zváni na 9. ročník Podzimní stezky Polabím, který se uskuteční pravděpodobně opět první říjnovou sobotu – 6. října 2012. Opět jsou připraveny nějaké novinky, mj. zavedení občerstvení na hlavní kontrolní místa.

Paradoxem je, že i v letošním roce se město Brandýs nad Labem – Stará Boleslav k akci postavilo zády a veškeré výdaje a náklady šly na vrub pořadatele (pomalu se z toho stává velmi nepříjemná tradice).

Obdobně jako přístup města Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, se jeví i účast (přesně řečeno neúčast) součástí sdružení z nejbližšího okolí (přitom z konečné metra Černý most je to na start prostředky PID pouhých čtvrt hodina).

Za pořadatele PS MOV „Střelka“ Kostelec nad Labem
Ing. Jiří Vostřel – vedoucí

Peníze až na prvním místě

To pořekadlo jistě všichni známe, možná si ho čas od času připomeneme v různých situacích. Poslední dobou může vytanout na mysl i při sledování zpráv o hospodářské (či finanční, bankovní) krizi. I pro běžného člověka, který ekonomii příliš nerozumí, jako asi většina z nás, je patrné, co všechno se musí přepočítávat na peníze – a když nejsou, je to pro mnoho lidí pořádný problém. (Tomuto tématu se věnujeme na straně 17.)

Přesto je našťastí na světě ještě dost „bláznů“ kteří se snaží z minima udělat maximum pro ostatní. Pro něž peníze nejsou cíl, ale prostředek. Nedokazují to jen velké příležitosti, jako Evropský rok dobrovolnictví, ale hlavně každodenní dlouhodobá a neúnavná (a často také nenápadná) činnost tisíců dobrovolníků – tedy i většiny čtenářů Mozaiky.

A je jasné, že i když dobrovolníci nežádají odměny, poděkování je jistě potěší – jeden tip, jak na to, najdete v příloze této Mozaiky.

K obsahu Mozaiky lze říct, že už i do ní dorazil podzim – už tu nenajdete zprávy z letních táborů, zato se můžete dočíst o Podzimní stezce Polabím nebo např. o typicky podzimních aktivitách v Tržišti nápadů a zkušeností. Listopadem jako každý rok skončí také série tří státních svátků (28. 9., 28. 10., 17. 11.) vycházejících z dávné i novodobé historie naší vlasti. Mnozí z vás jistě využili volno pro akce s dětmi – vědí ale děti, proč to volno vlastně bylo? Mluvili jste s nimi o významu těchto svátků, nebo ho využili jako námět pro činnost? Napište nám o tom! (Adresu znáte – mozaika@pionyr.cz.)

Jakub

Oprava

V minulém čísle Mozaiky Pionýra bylo v nabídce akcí a soutěží (viz níže) chybně uvedena v termínu 13. – 15. 1. 2012 finále Dětské Porty v Praze. V tomto termínu však probíhá jiná soutěž Pionýrského Sedmikvítku – Výtvarné a rukodělné činnosti v Kopřivnici. Za chybu se omlouváme.

redakce

Kalendářium 2011-2012

nabídkový plán akcí a soutěží

12. 11. 2011	Pionýrský Sedmikvítek – Divadlo	Praha	230. PS Záře
12. 11. 2011	Pionýrský Sedmikvítek – ProRock	Praha	Pražská Organizace Pionýra
18. – 20. 11. 2011	Pionýrský Sedmikvítek – Folklórní tance	Přibyslav	KOPkV
13. – 15. 1. 2012	Pionýrský Sedmikvítek – Výtvarné a rukodělné činnosti	Kopřivnice	PS Kopřivnice
3. – 5. 2. 2012	Ledová Praha	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
3. – 5. 2. 2012	Pionýrský Sedmikvítek – Dětská Porta	Praha	96. PS Veselí medvědi
3. – 5. 2. 2012	Pionýrský Sedmikvítek – Melodie	Praha	96. PS Veselí medvědi
4. 2. 2012	Koncert Děti dětem	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
13. – 15. 4. 2012	Kamínka	Mladá Boleslav	ÚPVC
16. 5. 2012	Český den proti rakovině	celá ČR	Liga proti rakovině Praha
8. – 10. 6. 2012	Branná hra Cesta odhodlání	Lužické hory	PS Výři Stráž pod Ralskem

Obsah čísla 3

1 Ověřování aktivit Klíční – 15+ PS Mír Domažlice

2 Podzimní stezka Polabím

4 Informace z jednání orgánů Pionýra a ČRDM

5 Neziskovky z celé Evropy v Norsku

6 Informace z (o) ústředí

7 Nejlepší vedoucí podle dětí II.

8,9 Aktuality z Klíčení

10,11 Tržiště nápadů a zkušeností; Robin a Páťa

12,13 Sami o sobě – zprávy ze sdružení

14 Nesmrtelné oddíly

15 Táborový koutek

16 Vzdělávání

17 Mávnutí křídel motýlích

18 Jste v obraze? – kvíz

19 Kaleidoskop

20 Lucerničky – námět na rukodělnou činnost

foto na titulu: Vladimír Čech

Mozaika Pionýra – vydává Pionýr pro svou vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 8. 10. 2011.

Kontakty: Pionýr, Senovážné nám. 977/24, Praha 1, PSČ 116 47, tel.: 234 621 299; 777 248 720; fax: 224 215 101; e-mail: mozaika@pionyr.cz. Aktuální informace o sdružení Pionýr poskytujeme též na internetu: www.pionyr.cz. Textové příspěvky přijímáme ve formátech souborů doc nebo rtf, foto v dostatečném rozlišení pro tisk 300 dpi. Odpovědný redaktor: Jakub Kořínek (Jakub). Redakční rada: Mgr. Martin Bělohávek (Martin), Mgr. Karel Krτίčka (Krték), Miroslav Jalovecký (Mirek), Jiří Let (Letík), Ing. Lee Louda (Lee), Vlastislav Toman (Hadži). Ilustrace: Jaroslav Dostál, Jiří Filípek, Dalibor Vlach. Grafická úprava: pixelia.cz. Tisk: BOFTISK Nymburk. Distribuce: Postservis. V evidenci periodického tisku evidováno pod číslem MK ČR E11046, ČÍSLO ISSN 1213-4686. Vydáno díky finanční podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zpravodaj je neprodejný.

Vzpomínky na budoucnost

V minulé Mozaice byla zpráva z VV ČRP a porady předsedů KOP zakončena slibem, že se v tomto čísle budeme blíže věnovat vybranému tématu. Titulek vypůjčený od Ericha von Dänikena naznačuje, jaké téma to je – úvahy

o budoucím uspořádání Pionýra, které vyplývají z usnesení Výročního zasedání Pionýra (viz rámeček).

Rozhodli jsme se postupně oslovovat různé představitele sdružení s otázkou: „*Jsou podle tebe v Pionýru nutné*

podstatné změny v organizační struktuře a práci řídicích orgánů? Jakým směrem by se mohly ubírat?“

Jako první odpověděl Milan Matyáš, který ve VV ČRP toto téma spolu s předsedou Pionýra často připomíná.

Dle mého názoru organizační změny nutné jsou a možná nejenom organizační, nutné jsou i změny personální a změny ve vzájemné spolupráci a komunikaci.

Za posledních více jak 10 let, které uplynuly od předchozí větší úpravy organizační struktury (zrušení okresů), Pionýr poměrně značně zeštíhl, a přestože jeho členská základna statisticky zestárla (zvýšil se podíl dospělých na celkovém počtu členů), do řídicích funkcí na skupinách, krajích a republice rozhodně není žádný pře-
tlak zájemců.

Naším úkolem tedy je upravit řídicí strukturu organizace tak, aby zobrazovala a věrně reprezentovala aktuální stav členské základny a dovo-
lovala s menším personálním nasazením efektivně vést sdružení do budoucnosti.

Varianty naskýtající se k diskusi již byly předloženy k projednání ve VV ČRP, České radě Pionýra a na poradě předsedů KOP, legislativně-ekonomická sekce ČRP z výstupů těchto diskusí připraví konkrétnější návrhy dalšího postupu. Tyto budou předloženy k připomínkování do sdružení tak, abychom do další „výročky“ měli zodpovědně vydiskutováno a mohli se rádně a se vši vážností rozhodnout.

Můj názor je, že bychom měli značně posílit podíl krajských reprezentací (předsedů, výkonných výborů) na rozhodování republikové úrovni. Současný stav členů ČRP za některé kraje vůbec neumožňuje efektivní rozhodování a řízení, neboť na krajích rozhoduje a řídí někdo jiný, než členové ČRP za daný kraj, a při obecně nízké vzájemné komunikaci tak KOP necítí spoluzodpovědnost za Pionýr jako celek.

Stejná situace se váže i ke skupinám, které mnohdy stejně odtažitě vnímají svoji příslušnost ke kraji a ke sdružení – omezují se na sounáležitost s názvem sdružení (sic!) a jeho dotačním tokem či vzděláváním, na svůj podíl na rozhodování a řízení však rezignují a vrací se k dřívějšímu stavu „my“ a „oni“, vyjádřenému větou „ať si to oni nahoře vyřeší a nás nechají na pokoji“.

Bohužel nejsou žádní „oni“, kteří by vše za nás vyřešili a jestli vedoucí a funkcionáři na všech úrovních sdružení nepochopí, že „oni“ jsme „my všichni“, Pionýr se zanedlouho stane historickou vzpomínkou.

Milan Matyáš, místopředseda Pionýra, předseda ImKOP, Vedoucí PS Tažní ptáci

Základní otázky života, vesmíru a ...Pionýra Vyjádřete se, jde i o vás!

VII. výroční zasedání Pionýra přijalo mimo jiné usnesení, jímž stávajícím orgánům Pionýra ukládá: „Připravit návrh případných změn či úpravy organizační struktury sdružení Pionýr, reflektující snížení celkového počtu členů a organizačních jednotek. Součástí přípravy návrhu by měla být i diskuse o výchově a přípravě osob, ochotných a schopných zastávat funkce ve vyšších orgánech sdružení (krajské organizace, republiková úroveň Pionýra).“

Chcete se k tomuto aktuálnímu tématu vyjádřit? Pro vaše názory je připravena zvláštní e-mailová adresa: reseni-ukolu-VZP@pionyr.cz.

Beseda ČRDMS s ředitelem Odboru pro mládež, MŠMT

Na jedné straně víze, že práci s dětmi a mládeží jen prospěje, když se stane „průřezovým“ tématem, které si vezmou za své všechny dotčené resorty. Na straně druhé skepse, opřena o dřívější poznání, že tudy cesta nevede. Na jedné straně myšlenka, že vedle tenčících se státních dotací na pravidelnou činnost může občas finančně přilepšit správně uchopená mimořádná „výzva“ – třeba proevropský projekt. Na straně druhé vědomí nezbytnosti: je potřeba nejdřív zajistit základ a až pak na něm dál stavět, klidně proevropsky... Beseda zástupců členských sdružení ČRDMS s ředitelem Odboru pro mládež MŠMT Michalem Urbanem (proběhla 6. 10.) byla neveřejná – a možná právě proto až přímočaře otevřená.

Tři desítky představitelů dětských a mládežnických spolků se zajímaly o názory na záležitosti, které je zneklidňují. Řadu z nich formuloval v diskusi předseda České rady Aleš Sedláček. Ubude zase peněz od státu – jistě – ale o kolik? Budeme moci spoluvytvářet podmínky pro svoji vlastní existenci? Být členy expertních skupin? Jak nás vůbec vnímáte, jsme pro stát a jeho instituce vážně partnerem? A pokud ano, jak to projevív? Nejsou to jen slova – někdy mám ten pocit...? Říkali to svorně předseda ČRDMS a zástupci Asociace TOM, Pionýra, Junáka, Ymky,...

Ze strany ředitele Urbana se jim dostalo ujištění: respektuji vás a pokládám za partnery, zajímá mě, co si myslíte. V mnohém jsme zajedno, například

v pojetí spolkové činnosti, v něčem nikoli, jako třeba v pohledu na koncepci. Pro mě je důležité, aby směr, kterým se má politika mládeže ubírat, odpovídal evropským parametrům. Těm má odpovídat i koncepce dalšího rozvoje v dané oblasti – je výrazně širší, než jak ji vnímáte vy.

Beseda byla rozhodně užitečná. Členská sdružení ČRDMS táhla za jeden provaz – velká i malá, taková i onaká. S ředitelem odboru pro mládež vedou věcný dialog. Ukázalo se, že odboru šéfuje člověk přístupný jednání se spolky, který má nadto kuráž přijít mezi jejich zástupce a obhajovat proti jejich argumentům svoje pojetí mládežnické politiky.

*Jiří Majer
převzato z www.adam.cz, kráceno*

Neziskovky z celé Evropy v Norsku

Stalo se již tradicí, že se začátkem podzimu je spojeno i tradiční setkání evropských organizací IFM-SEI na akci s názvem European Falcon Network Seminar. Cílem této akce je vytvořit prostor, kde se jednotlivé organizace mohou potkat, vyměnit zkušenosti z aktivit za poslední rok, představit své plány na rok následující a věnovat se jednomu až dvěma společným tématům, která jsou v Evropě aktuální. V letošním roce byl seminář zaměřen na běžný život v organizacích, oddílech a klubech. Není totiž pouze českou zvláštností, že pionýrům ubývá členů a sehnat vedoucího, který by se věnoval dlouhodobě práci s dětmi, je stále těžší a těžší. V některých zemích bojují s úřady na téma financování a celkové fungování organizace. Jak to vypadá v jednotlivých zemích s činností dětí a mládeže, se pokusím v rychlosti shrnout na následujících řádcích.

Společným jmenovatelem pro severské země je trvající pokles dětí a vedoucích v organizaci, respektive celkový počet oddílů s celoroční prací. Jedná se mnohdy i o místní problematiku, kdy některé oddíly mají nadbytek dětí a nedostatek vedoucích, kteří by připravovali konkrétní aktivity. Na druhou stranu jsou místa, kde oddíly postupně přicházejí o děti a zanikají. V Dánsku a ve Finsku zatím nemají jasnou kuchařku, co s tím dělat. V Norsku zahájili kampaň, kdy se snaží zvětšit potenciál svých dobrovolníků skrze doplňková školení, která mají za cíl přinést nové metody práce do již běžících oddílů. Dále oslovují rodiče skrze další organizace (místní spolky v obcích, sdružení rodičů při školách či odbory firem), aby se k organizaci připojili, a v místě, kde i tak organizují společné aktivity, je organizovali v rámci Framfylkingen.

Ve Velké Británii, v Lotyšsku, Litvě a v Maďarsku je naopak velký problém ve financování organizací. Angličtí Woodcraft Folk mají možnost získat pouze minimální dotace ze státního rozpočtu, v Maďarsku dokonce místní Gyermekbarátok nezískávají státní dotace vůbec. Ve Velké Británii mají alespoň „výhodu“ v tom, že většina dětských organizací je na tom velmi podobně, takže rodiče jsou schopni a často ochotni na činnost v oddělech přispívat, případně se dají získat peníze od místní samosprávy nebo lokálních sponzorů (v praxi se to dá představit tak, že dítě, které přijde na oddílovou schůzku, u vstupu do klubovny vhodí do kasičky dvacku a místní obchodník přiveze limonádu). Nevýhodou tohoto systému je fakt, že skupiny pak nemají dostatek prostředků na nákup dlouhodobého vybavení, ale v podstatě přežívají (po technické stránce je mnoho pionýrských kluboven vybaveno mnohem lépe než klubovny anglické). V ostatních výše uvedených státech se organizace dostávají do klasického boje s ostatními neziskovými organizacemi, případně místní obdoby domů dětí a mládeže, které financuje stát. Svůj recept nám však nenabídlly, sami ho ještě hledají.

V Rakousku a Německu sice tyto problémy příliš neřeší (i když ne, že by si mohli vyskakovat), nicméně se potýkají s úplně jinou výzvou. Rodiče dětí vzhledem ke společenskému tlaku na uplatnitelnost jejich potomků na budoucím trhu práce, který se stává stále uzavřenějším, staví děti do pozice, kdy jim nezbyvá téměř žádný volný čas. Preferují kurzy klavíru, doučování matematiky a angličtiny a v mnoha případech veškerý volný čas věnují doplňkovému studiu a vzdělávání. Pozitivní vliv na rozvoj dítěte v oddílu se snaží

prosadit u rodičů i skrze nové výchovné programy a skrze kampaň, která má za cíl zviditelnit důležitost oddílů a rozvinout styl jejich práce. V Německu se navíc během letošního léta také projevil prvek extremismu, který jsme zaznamenali i v České republice. Dvě klubovny Falkenů byly v létě vypáleny a zdemolovány. Jednalo se o centra, kde probíhaly interkulturní programy pro děti a mladé lidi imigrantů, především tureckého původu. Nikdo nebyl nijak zraněn, nicméně téma extremismu se stalo jedním z hlavních pro celou organizaci a problémem, proti kterému se nyní snaží bojovat.

Jedním z dalších témat setkání, i když pro částečně uzavřenou společnost, se stal i útok radikála na letní tábor na ostrově Utoya. Framfylkingen (norská organizace IFM-SEI, hostitel semináře) byli přímo vtaženi do této hrozné události a tři členové organizace na ostrově zemřeli. Všichni zúčastnění vyjádřili svou upřímnou soustrast a solidaritu s rodinami, kamarády i organizací obětí.

Další část setkání se věnovala plánování, vývoji politiky vůči mládeži v EU a přípravě mezinárodního tábora v Rakousku. Zpestřením celé akce byla také premiéra krátkého filmu od účastníků projektu Bridges (mosty), kdy členové norských Framfylkingen a britských Woodcraft Folk navštívili Palestinu a zjišťovali, jaký je běžný život mladých lidí na okupovaném území.

Celkově shrnuto, Evropské setkání IFM-SEI bylo nabitě programem a pro všechny účastníky velmi přínosné. Sice jsme jakožto účastníci neviděli z Norska téměř nic, nicméně samotný program setkání byl rozhodně zajímavější a přínosnější.

Letík
foto: Tim Schrock

Rytíř s vlašťovkou ve znaku

Tentokrát se na stránce s informacemi z ústředí vrátíme k tématu, které se v Mozaice objevilo již několikrát – k jednotlivým prvkům, nebo také jednotnému vizuálnímu stylu Pionýra.

O co jde?

Základ je znak Pionýra (respektive logotyp – znak kombinovaný s názvem), který byl v návaznosti na Poselství 2006 schválen Výročním zasedáním Pionýra v listopadu 2007. Ten se stal základním kamenem pro

Mistr znakové řeči

Tedy to je trochu zavádějící, přesněji by bylo „mistr řeči znaku“. Zkrátka strážce grafického manuálu – to je posila, kterou vám dnes představíme. Od druhé poloviny srpna 2011 je na Ústředí Pionýra opět obsazen pozice grafika. Nastoupil na ni Matěj Feszanciz, který s Pionýrem již dříve spolupracoval při projektu Klíčení. Tato spolupráce následně přerostla v plnohodnotné zaměstnání. Vzhledem k dlouhé době, kdy byla jeho „židle“ většinou prázdná, se na Matěje nahrnula různorodá směsice nahromaděných požadavků. Přesto, budete-li potřebovat konzultaci ve věcech pionýrské grafiky, adresa matej@pionyr.cz je tu i pro vás.

následující práci, z níž vzešel v roce 2008 „Grafický manuál k jednotlivým prvkům Pionýra“. Tedy souborný materiál, který stanovuje základní pravidla pro užívání znaku, logotypu, ale také maskota, barev písma a podobně.

K čemu to je?

Jednotný vizuální styl je nezbytnou součástí komunikace s veřejností i se státními institucemi, partnerskými organizacemi atd. Umožňuje nám být nezaměnitelní a na první pohled rozpoznatelní. Díky němu jsou síly vynaložené na jakoukoli formu propagace využity mnohem efektivněji.

Je především nástrojem a pomůckou – a to pro celé sdružení. Pomáhá sjednotit vše, co navenek děláme, ať už jsou to velké celostátní projekty, nebo obecní „drakiáda“. Totéž se samozřejmě týká i prezentace na internetu, přípravy tiskovin (např. pozvánek), propagačních a dárkových předmětů a tak dále. Vždycky je snazší nevymýšlet již vymyšlené a nemuset se bát, že zvenku vyvoláváme dojem zpravidla označovací slovy „každý pes, jiná ves“.

Proč vám to povídáme?

Důvod, proč toto připomínáme právě na stránce s informacemi z ústředí, je, že na ústředí v minulých letech vždy „seděl“ člověk, který se nejen zabýval grafickými pracemi, ale byl také připraven odpovídat na dotazy ze sdružení a v případě potřeby podat pomocnou ruku. V první polovině roku 2011 byla

tato tradice narušena, grafik zkrátka chyběl. To se však v srpnu naštěstí změnil (viz rámeček).

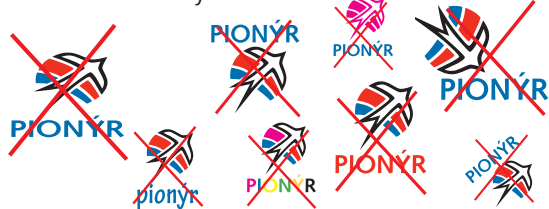
Krátce z ústředí

- V kancelářích Ústředí Pionýra se objevilo 160 psů! Zdaleka ale nenadělali takový rozruch, jako dva, kteří občas přijdou na návštěvu s bývalým grafikem.
- Došlo ke změně na pozici správce domén – s dotazy a požadavky v této oblasti se nově můžete obracet na Jindřicha Červenku – 777 793 691, jindrich@pionyr.cz.
- Z průzkumu veřejného mínění, uskutečněného při poradě Ústředí Pionýra, vyplynulo, že dvě šištičky skvělého štrúdlu od Ivy Šafaříkové jsou málo.
- Prostory ústředí (i celé budovy, kde sídlí) se připravují na zázimování – nicméně pánové, co by nám měli utěsnit okna, se sem jaksi nehnou.
- Ekonomka Pionýra potkala cestou do práce u pražské nemocnice Bulovka stádo divokých prasat.
- Předseda Pionýra vyrazil do Chomutova – k překvapení ostatních (především Zuzany Daňhelkové, která mu nastavovala navigaci) se i vrátil.
- Kolem poloviny října se především na sekretariátu a v „feditelně“ začala stupňovat nervozita, protože se na obzoru nejevilo jednání žádného orgánu, které by bylo třeba připravit.
- Pracovníci ústředí před zimou svědomitě nabírají podkožní tuk – přispěl například nový správce domén Jindra Červenka, který se uvedl vlastnoručně pečeným koláčem.
- Pracovníkům Ústředí Pionýra se od některých dobrovolníků z hnutí dostalo poučení o správném pionýrském přístupu k práci – děkujeme!
- Redakce Mozaiky Pionýra se ve velkém zbavuje usazenin z předchozích ročníků, naštěstí je kontejner na papír poblíž.
- Nový grafik Matěj se zatím jeví jako tichý pozorovatel, peskovat ostatních stran dodržování grafického manuálu se ale nezdráhá.
- Pracovníci ústředí podporují menšiny v okolí – zvyšují obrat v nedaleké „čínské“ restauraci.

Logotyp Pionýra

Zakázané varianty užití

S nadhledem

Arnold Schwarzenegger to má dlouhé. Karel Gott to má krátké. Papež to má, ale nepoužívá to. A Madonna to nemá vůbec. Co je to?

...
Příjmení.

Hodina kreslení v první třídě. Učitelka se ptá Pepíčka: „Prosím tě, co to maluješ?“ „Boha.“ „Ale vždyť nikdo neví, jak vypadá.“ „Tak teď už to aspoň budou vědět.“

V jeskyni vedle sebe hlavou dolů visí dva netopýři. Jeden zamyšleně povídá: „Víš, čeho se nejvíc bojím na stáří?“

Druhý tázvavě zavrtí hlavou a první povídá: „Samovolného úniku moči...“

Přijde synek za otcem, že by chtěl nový harddisk. „A kouzelné slovíčko?“ ptá se otec.

„Sakra, dneska už je zaheslovaný úplně všechno!“

Nejlepší vedoucí podle dětí II.

Podobně jako v předchozím čísle Mozaiky se tentokrát podíváme na to, jak by asi vypadal vedoucí sestavený z vybraných dětských hlasů, které poněkud vybočovaly z řady. Po představení takového „perličkového vedoucího“ z Vysočiny a Plzeňského kraje, dnes uvidíme, jak si svého vedoucího představují děti v Ústeckém kraji a Praze.

Další dvojici našich kandidátů začínáme s perličkovým vedoucím z Ústeckého kraje. Tentokrát se nejedná ani o siláka, ani o blondáka. Tenhle chlapec je jiný; práci s dětmi má v životě nejspíš jako prioritu, a dává jim všechno, co může. Ví, kdy se má jak chovat – jestli být „vtipný“, nebo přísný – musí děti bavit, ale také je chce něčemu přiučit. Je to rozumný člověk, který splňuje požadavky svých svěřenců – „mýt rád děti“, a „fše“ to s přehledem stíhat.

Co říct o pražském vedoucím? Inu, kromě toho, že je neuvěřitelně „komunikativní“ (což se ovšem líbí dětem, protože ty taky mnohdy nevědí, kdy zavřít pusy), je všímavý, a své svěřence dobře zná. Počítá s tím, co by „kdyby“, a při „viletě“ dělá pravidelné přestávky, aby se nestalo, že se někdo příliš unaví. S dětmi má trpělivost, a jeho kladem je i jeho velká „vídrž“, bez níž by se pryč „scvokl“. Ano, jeho „klydné nervi“

dětem dávají pocit bezpečí a pohody, což je k nezaplacení. Připojme k tomu ještě jeho „vynalezivost“, kterou využívá k „vymyšlení aktivit“, fakt, že vyznává „genderovou stabilitu“, a máme velmi solidního kandidáta na nejlepšího perličkového vedoucího.

Veronika

Hlasování

na www.umackani-detmi.cz je otevřeno do 15. 11. 2011.

Významné dny

I listopad přináší několik celosvětově významných dnů, jež mohou posloužit jako námět pro činnost. Zde opět najdete pouze výběr.

20. listopad – Světový den dětí – výročí Úmluvy o právech dítěte

Dne 20. 11. 1989 Valné shromáždění OSN jednomyslně přijalo Úmluvu o právech dítěte. Ratifikovalo ji téměř 200 států. ČR se připojila od roku 1992. Úmluva obsahuje 54 článků, ve kterých se píše např. o tom, že dítě nemá být zneužíváno, týráno, že každé dítě má právo na život, dítě nesmí být odděleno od svých rodičů, nejsou-li pro to velmi závažné důvody, ... Na stejný den připadá

Úmluvy, ale není tomu tak. Již roku 1954 se objevil nápad slavit Den dětí. O 5 let později (1959) byla 20. 11. schválena Deklarace práv dítěte. Bohužel, Den dětí, to nejsou jen různé soutěže, hry, sportovní klání, jak jsme u nás zvyklí. Na světě jsou ještě desetitisíce dětí, které trpí podvýživou, nemohou chodit do školy, sužují je nemoci, ... I to má Den dětí, za nímž stojí OSN i UNICEF, připomínat. 20. listopadu se ve světě připomíná kromě Světového dne dětí i **Den industrializace Afriky a Světový den chronické obstrukční plicní nemoci**.

21. listopad – Světový den pozdravů

Roku 1973 se rozpoutala arabsko-izraelská válka a americká armáda byla z toho důvodu v pohotovosti. Student Michael McCormack byl situací znepokojen a chtěl proti tomu něco udělat. Věřil, že rozhovor je lepší než válka. Chtěl politikům ukázat, že to jde i jinak. A co je první věcí při kontaktu dvou a více lidí? Pozdrav! Michael McCormack byl přesvědčen, že světový mír začíná u jednotlivců, a že když pozdravíme alespoň 10 lidí, napomůžeme světovému míru – myšlenku se podařilo rozšířit. Den pozdravů si připomínají lidé v cca 180 zemích světa. Navíc má tento den podporu i u mnoha významných osobností,

např. 31 držitelů Nobelovy ceny. U nás jej podpořil např. Václav Havel.

21. listopadu je také **Světový den televize a Světový den filosofie**.

Poslední sobota v listopadu – Mezinárodní den bez nákupů / nenakupování ničeho

Smyslem tohoto dne je bojovat proti konzumerismu, proti nakupování věcí, které až tak nutně k životu nepotřebujeme. Za kanadským Dnem nenakupování v roce 1992 prý stál muž pracující v reklamní agentuře, kterému se už nelíbilo, jak reklamy nabádají lidi ke koupi tolika zbytečností. Spustil vtipnou kampaň, ve které se snažil lidi přesvědčit, že stačí koupit mnohem méně věcí, než jsme zvyklí, a že se lidé nemají nechat ovlivnit reklamami ke zbytečným nákupům.

i Světový den dětí. Na první pohled by se mohlo zdát, že den byl vyhlášen právě na připomínku uzavření

Projekt Klíčení je v plném proudu ověřování. Na této stránce vás pionýrské skupiny a oddíly, které jsou zapojeny do projektu, postupně seznámí s tím, co za uplynulý měsíc při ověřování dělaly a jak se jim práce líbila.

Nejmladší – PS Boskovice

V rámci práce s metodickými listy začal školní rok výlety do přírody, sázením cibulek květin, tréninkem pokynů a pečením koláčků. Hned v září proběhla na naší ubytovně víkendová akce, kde kromě turnaje v ringu neminula děti ani noční hra a návštěva krytých lázní. Důsledná příprava na schůzky se zúročuje téměř stoprocentní docházkou, je vidět, že děti se na schůzky těší.

Věra Komárková

Nejmladší – Tužínáci

To, že mě projekt Klíčení nadchl hned od prvního dne a tento entusiasmus přečkal i pár okamžiků, kdy jsem si říkala „do čeho jsem se to zase pustila“, není nic tak divného. Horší ovšem byl okamžik pravdy, který nastal na první schůzce, kdy jsme netušily, kolik nových dětí přibude, jak budou spolupracovat a hlavně jak se jim bude celý projekt Klíčení líbit.

O to úžasnější bylo, když si děti nadšeně a s velkým zájmem prohlížely pracovní listy, seznamovaly se se zvířátky a překřikovaly se, co by chtěly dělat jako první.

Poslední kámen pochybností nám spadl, když se do všech zatím ověřovaných pracovních listů pustily s takovou radostí a nadšením, že jim hodinová schůzka i tříhodinové odpolední setkání bylo málo.

Petra Drobíková

Mladší – PC Kroměříž

Putování se psem za dinosaury

V pátek 23. 9. 2011 se naše 2. pionýrská skupina Julia Fučíka a Pionýrská skupina Obránců míru Chropyně sešly v klubovně Pionýra v Kroměříži na víkendovou akci. Na uvítanou jsme obdrželi kufříček na ukládání svých pokladů. První den jsme si zahráli pár zábavných her a kvízů, u kterých jsme využívali atlas a internet. Také jsme vyráběli vlastní pohyblivý model dinosaura.

Ráno jsme vyrazili vlakem do Vyškova do zdejší zoologické zahrady. Viděli jsme lemury, lamu, prasata, buvola, kozla, krávu, slepice a řadu dalších, ale to nebylo všechno, náš hlavní cíl byl totiž v Dinoparku Vyškov. Zde byla nejenom prohlídka úžasných dinosaurů, ale i 3D kino, které nám přiblížilo život dinosaurů. Po návratu do Kroměříže následovaly další hry a povídání o tom, co vše jsme viděli a co se nám líbilo a naopak.

V neděli nás ještě čekal turnaj ve stolním tenise, vyhodnocení, předání putovního psa nejúspěšnějšímu dobrodruhovi a poté již zvědaví rodiče, kteří se těšili, až uslyší, co vše jsme tento víkend opět zažili.

Nicole McEvoy

Mladší – PTO Severka, Pionýr Řečkovice, Brno Hrátky s padákem

Byla to spíš náhoda, že jsme si jako první metodický list vybrali zrovna „Hry s netradičními pomůckami“. Naši mladší Severáci si ale za nádherného počasí užili s padákem spoustu zábavy.

Vedoucí družinky mi k tomu řekla: „Nejprve jsem z názvů a z dětinsky vypadajících říkanek na listu nebyla úplně nadšená, ale nakonec jsme se rozhodli to vyzkoušet tak, jak je psáno. Ukázalo se, že dětem se básnička o skocích líbila, a že si hru Na Žabáka užívají. Největší zábavu jsme si ale užili při závěrečném focení. Holky si nasazovaly padák jako dlouhou sukni a různě se do něj motaly, kluci si zas padák brali jako plášť. Děti si u her a pak i s aranžováním na fotky hodně pomáhaly.“

Hanča a Anka

Starší – PS 8. března Jindřichův Hradec

Výlet do Brna

V pátek 23. září jsme vyrazili s naší partou na třídní výpravu do Brna. Jako první jsme v sobotu navštívili hrad Špilberk a kasematy. Hrad Špilberk byl podle všeho založen kolem poloviny 13. století českým králem Přemyslem Otakarem II. V kasematech bylo k vidění vězení, mučírna, chodby upravené během II. světové války Němci, vodní kanály a komůrky pro dozorce. Předposlední kobka byla otevřená

a mohli jsme se v ní uzavřít a představit si, jak se v ní takový vězeň musel cítit. Za sebe říkám, že hrozně! V mučírně bylo spoustu mučících nástrojů např. železná panna, skřípec, mučicí maska na obličej a mučidla na nohy.

Odpoledne jsme navštívili brněnskou zoo. Byla tam různá zvířata, nejvíce nás zaujali vlk arktický a liška polární. Cestou po zahradě jsme vyplňovali pracovní list o zvířatech. Rosomák a rys se nám ale neukázali, asi spali nebo odpočívali. Byl tam také zuřící sob, který na nás vyplazoval jazyk a hýkal, divoká prasata se dvěma mláďaty, roztomilí lachtani a také toulavé kotě a volně se procházející pávi.

V neděli jsme výlet zakončili návštěvou lanového centra, kde jsme se do sytosti vydováděli. Nejvíce nás zaujal most Indiana Jonese, také skok a horolezecká stěna. Sám jsem se nejdříve bál, protože jsem ještě v takové výšce nebyl, ale potom už to šlo. Zdolal jsem jak most Indiana Jonese, tak skok i horolezeckou stěnu. Jen při skoku jsem se neudržel bílého balonu.

Petr Ivanov (13)

Starší – 43. PS Vinohrady

Stavitelství

Náš oddíl si vyzkoušel postavit světově známé památky. Jedna skupinka se pustila do hradu Tower v Anglii a druhá si vybrala londýnský Big Ben. Nás vedoucí velice překvapilo, že od začátku se obě skupinky týmově domluvily nejen na stavbě, ale také na postupu, druhu materiálu a výběru barev. Děti se pustily hned do práce a během první poloviny schůzky již stály základy památek. Mezi družstvy vznikla přirozená rivalita, a proto se obě strany rozhodly, že si postaví další budovy – brněnský Petrov a londýnský Tower Bridge. Stavby sice ještě nemají svoji konečnou podobu, ale na konci schůzky všichni horlivě debatovali o dalším postupu a domlouvali se, kdo sežene jaké krabičky a další materiál.

Nejvíce se nám vedoucím líbila nefalšovaná týmová spolupráce a ukázková oddílová komunikace.

Kača a Zubejda

15+ – Bubáci, PS Mír Domažlice

Poslední víkend v září bylo na naší základně v Újezdě živo. Proběhla zde totiž první schůzka našeho nového oddílu 15+ s názvem Bubáci. A kromě nich přijeli ještě naši noví kamarádi z PS Tuláci Klatovy.

Úvodní příběh, jehož hlavní myšlenkou je putování po planetách a hledání planety nové, na které ještě není život tak zničený jako na té naší, jsme doplnili o úvodní video a tím jsme vtáhli všechny účastníky do příběhu tak, že výpravu na první planetu jsme s těžší odložili na další den ráno.

Aktivita, které jsme si vyzkoušeli, byly zkouškou domorodců žijících na planetě, kterou jsme navštívili. Poslání zprávy za pomoci kouřových signálů byla vyložena zábava. To přece známe od indiánů. Dalším úkolem bylo zahrát si a naučit se podivnou hru s názvem Lakminton - zdejší národní sport, který je podobný našemu lakrosu. Mrštnost jsme prokázali při dělení kotrmelců, ale ne ledajakých, nýbrž siamských. To se nakonec ukázalo jako vůbec nejtěžší a přitom nejzábavnější úkol. Protože buzola a mapa nám nejsou cizí, byla orientace pomocí GPS navigace jakýmsi příjemným odpočinkem. A nakonec jsme si zahráli hru, kde bylo naším úkolem získat co nejvíce ohrožených druhů zvířat.

Kromě těchto her jsme si zahráli a představili zdejším obyvatelům planety i hry naše. Všechno tohle a ještě pár dalších věcí jsme stihli za jeden vydařený víkend.

Miloš „Jakeš“ Antoš

Starší – PS Chomutov

Co má společného snajpr s gotikou? Klíčení!

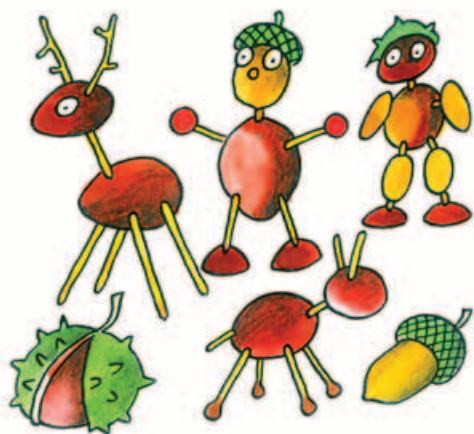
My, chomutovští pionýři zapojení do projektu Klíčení, jsme vyzkoušeli už nejednu aktivitu, která zpestřila naše pravidelné schůzky a obohatila vedoucí i děti o nové nápady. Obvyčejná vybíjená se s několika úpravami proměnila v hru na profesionální odstřelovače, kteří trénují svou přesnou střelu. Hra Odstřelovač (snajpr), kterou se oddíl naučil z metodických listů projektu, je dynamická a bavila děti i vedoucí. Zahráli jsme si jí před klubovnou na louce. Ačkoli nedošlo k žádnému úrazu, došlo na obvazy. To proto, že jsme si procvičovali základy první pomoci. Jsme parta kamarádů, která se ráda seznamuje s novými lidmi. Proto jsme přizvali ke spolupráci místní ZŠ a MŠ praktickou, jejímž žákům jsme nabídli účast na našem projektu. Již jsme společně uskutečnili výlet do nedalekého Mostu, kde se nachází gotický Kostel Nanebevzetí Panny Marie, který, aby byl uchráněn před demolicí kvůli těžbě uhlí, byl pomalinku přesunut po kolejích necelých 900 metrů. Shlédlí jsme film, který zachycoval právě přesun kostela v roce 1975. Výletem jsme navázali na naše hrátky s historií, které jsme začali na schůzce. Děti ze ZŠ a MŠ praktické se zúčastnily také naší každotýdní schůzky a naše činnost se jim líbila. Těšíme se na nová poznání i dobrodružství, která zažijeme příště.

Jana Krotilová

Dobrá parta se nenudí

Listopadem vrcholí podzim a předává si štafetu se zimou. Tak tomu aspoň bývá, když jde všechno podle tradice. Letos, jak se zdá, bylo leccos jinak, což neznamená, že ani vy nemusíte dodržet své zvyky nebo plány pro tohle období. Právě počasí vám však může udělat čáru přes rozpočet, i když jeden nikdy neví... Pravdou však je, že dobrá parta se (nikdy?) nenudí a ví si rady za každé situace. Dá to jen větší makačku, ale nápaditost jistě ve vaší pionýrské partě nechybí. Třeba vám poradí a pomůže i naše tržště – nejen toto, ale i ta dřívější. Odradit vás nemusí, že se v tomto ročníku věnujeme aktivitám Klíčení, kde je mnoho námětů, rad a návodů, z nichž některé najdete právě tady. A tak klíčit můžete i s vaším oddílem.

Hadži (scifiveta@quick.cz)

Co podzim nabízí?

Na plameňácké půdě se vedly řeči! Zadal jsem totiž téma: Co podzim nabízí? Ať každý napíše, co ho zrovna napadne nebo o čem je přesvědčen, že to patří právě k podzimu. A že si o tom společně popovídáme. Samozřejmě, že jedním vrzem se psalo o počasí – mlhy, déšť, chladno, stmívá se, pak o potížích – rýma, chřipky, kašel, smutná a špatná nálada, děvčata si přibrala módu, tedy co se musí a zase naopak nemůže nosit. Příjemně překvapil Janík, když napsal, že zpočátku to jsou báječné barvy podzimu, ale ty že pak vystřídá šed' mlh a dešťů.

Málokoho napadlo (kupodivu!), že už se kupují a shánějí dárky k Vánocům a plánuje se program na vánoční prázdniny a silvestrovské veselí. Tedy, že touhle dobou už mají dárky. A protože jsme veskrze městská parta, nikoho nenapadlo myslet na sběr kaštanů, žaludů a jiných pochutin pro zvířátka a ptáčky v našich parcích, natož někde v lesích za městem.

Vlastně – chyba! Napadlo to Kytku od Grínpisáků! Tak jsme se do toho dali! A ještě jsme si udělali výstavku toho, co jsme z darů podzimu dokázali udělat! Zkuste to taky, doporučuju!

Oddílák Boubín, PO Plameňáci

Zajímavý chemický pokus Faraonovi hadi

Je to hříčka kdo ví jak stará, a přece stále zajímavá. Pokud dodržíte určité (bezpečnostní!) zásady, obohatí vám faraonovi hadi i program nějaké akce. Nehledě na to, že jde o docela zajímavý chemický pokus! Kdysi byla tahle hříčka ke koupi v obchodě, například se zábavnými předměty, teď si musíte potřebné věci

připravit sami. Potřebujete technický líh, písek, nehořlavou misku (kovovou, porcelánovou), práškový cukr, jedlou sodu, špejle, lžičku, zápalky, PET-láhev s vodou, mokrou utěrku nebo hadr, a nehořlavou podložku. Připravte si směs z cukru a jedlé sody v poměru 10:1 (= 10 dílů cukru smícháte s 1 dílem sody). Misku naplníte suchým pískem, který upěchujete! Uprostřed písku vytvořte důlek.

Misku umístěte na nehořlavou podložku, a protože v ní bude plápolat oheň, uklidte okolí!

Potom nakapejte technický líh okolo důlku v písku, nemusíte šetřit, ani přehánět. Teď nasypete do důlku hromádku připravené směsi. Snažte se vytvořit co nejvyšší, ale i nejužší sloupek. (Kdysi prodávání hadi právě připomínali vánočního františka, pozn. aut.)

pokračování na další straně

Robin a Páťa – „Kytkův nápad“

KRESLÍ: J. FILÍPEK – YEEP
PÍŠE: V. TOMAN – HADŽI

A nyní následuje okamžik, který vyžaduje opatrnost! Zapálení lihu. Použijete proto dlouhou špejli – a pozor! Zapálený líh obvykle blafne! Po chvíli, než se cukr zahřeje, začne směs tmavnout a růst do výšky – tvoří se had!
Když líh vyhoří, můžete hada vzít do

ruky. Překvapí vás asi, jaký je lehký, ale i křehký! Opakováním pokusu se třeba naučíte vytvářet různé tvarované hady a možná i jiné příšerky. Hadovi v růstu můžete pomoci i špejli, když ho lehce nadzvednete. Vždy počkejte, než cukr doplní mezeru, kterou jste nadzvednutím vytvořili.

Co však nesmíte: Přilévat líh do otevřeného ohně! Mohl by vzplanout i v láhvi a popálit vás! Pro všechny případy mějte připravenou vodu v PET-láhvi, abyste mohli uhasit případné rozlití kapek lihu. Poslouží vám i mokry hadr, kterým můžete uhasit i hořící směs, pokud to bude třeba.

Námět pro váš oddíl Komiks – a k čemu je vhodný?

Dodnes patří komiksy mezi nejoblíbenější čtení dětí i dospělých v novinách a časopisech, dokonce existují i komiksové knihy. Trochu si je tedy přiblížíme, jejich vznik, jak se dělají a jak byste je mohli využít ve své činnosti. Na začátek si dáme trochu historie.

Vypadá to tak, že naši prapředkové ještě spoustu věcí neuměli, přesto už se našli jedinci, kteří dokázali na skalní nebo jeskynní stěny nakreslit a popsat různé události. Jako třeba lov, boj, uctívání ohně, setkání a putování, dokonce i změnu podnebí, a kdovíco ještě.

Můžeme říci, že takové kresby a malby se staly předobrazem dodnes velmi populárního literárního žánru, jímž je komiks (= comics, angl.). Český bychom měli říkat kreslený (obrázkový) příběh, seriál nebo dokonce kreslená kniha (dnes též grafický román, povídka apod.). Původně však pojmenování comics platilo pro humorný příběh-pásek (strip).

Základním prvkem komiksu je obrázek a pásek. Stačí se podívat dolů na obě stránky Tržiště, kde už po řadu let běží příběhy Robina a Páti i jejich kamarádů z oddílu Plameňáci. Jsou někdy veselé,

jindy smutné, je v nich třeba i návod či rada, kterou můžete využít, nebo též námět pro váš oddíl.

O komiksu se někdy říká, že je to příběh jakoby složený z políček vystřihaných z filmu a místo zvuku jsou v obrázku tzv. bubliny, které mluví. Do jisté míry je to pravda, ale autor musí zachovávat určitá pravidla.

O co tedy jde?

Komiks může mít jednoho nebo (obvykle) dva autory. Prvním autorem je ten, kdo vytvoří námět a scénář, tj. rozepíše děj do políček-obrázků. Určí tedy, co na každém obrázku má být nakresleno (děj, událost, postavy, okolí apod.) a jaké texty mají být v bublinách (co kdo říká), nebo zda jsou v obrázku doplňkové texty-políčka, která děj doplňují nebo posouvají. Pokud je příběh delší, tedy na pokračování, mělo by jedno pokračování popsat určitý děj a navodit zájem, co bude příště. (Něco jako - bublina: Ruce vzhůru! + textové políčko: Pokračování příště.)

A teď o druhém autorovi, kterým je kreslíř (někdy se píše: designer). Jeho úkolem je podle scénáře vytvořit obrázky a poskládat je do daného prostoru, obvykle stránky, ovšem tak, aby je čtenář dobře četl, jako kdyby

četl srozumitelný text povídky, knihy apod. To se občas nestává a čtenář pak v komiksu bloudí. Zásadně není třeba obrázky řadit jen do pásků (řádek), mít je stejně velké nebo volně vložené (neorámované), nutné je dodržet sledovanost a posloupnost děje.

Kreslíř by rovněž měl dodržet zásadu čtení bublin, a tedy i rozmístění postav (figur). Čtete vždy zleva doprava a shora dolů! U této zásady dělá chyby hodně kreslířů, někdy i zkušených!

Pomáhají si pak všelijak překříženými špičkami od bublin i jinak.

Praxe dvou autorů komiksu je obvyklá, avšak výjimkou není ani to, že si někdo sám vytvoří námět i scénář a příběh sám nakreslí.

Existují však i komiksové týmy, kde je jak několik autorů scénářů, tak i kreslířů, z nichž jeden kreslí postavy, další pozadí a prostředí, a konečně je tu i textař, který píše bubliny. Dnes je tvorba komiksů svěřena také počítačům, ale mnozí milovníci komiksů tvrdí, že obrázky a barvy nejsou tak dobře prokreslené jako když je vše děláno ručně.

To je prozatím vše. Příště si popovídáme, proč a jak byste mohli a měli (!) komiksy využít i ve své pionýrské činnosti.

Tak si zatím připravte nějaké komiksy, nové i starší, a zkuste si napsat nějaké náměty na kreslené příběhy!

Také vám doporučuji obstarat si [Encyklopedii komiksů v Československu 1945 – 1989](#) autorů Josefa Ládky a Roberta Pavelky (Nakladatelství XYZ, Praha 2010). Najdete tady celou řadu příkladů, jak komiksy vznikají a k čemu slouží.

Hadži

Podzimní „ Srdíčkové dny“

Holešov

Pionýrská skupina Mirko Očadlíka se již tradičně ve spolupráci s SVČ – Tymy a základními a středními školami v Holešově zapojila do Srdíčkových dnů. Tyto dny několikrát do roka organizuje nadace Život dětem, která z výtěžku sbírky vybavuje dětská oddělení nemocnic. Letošní podzimní Srdíčkové dny byly v Holešově velmi úspěšné. Celkem se podařilo získat částku 10 120 Kč. Děkujeme všem, kteří přispěli zakoupením magnetků s obrázky zvířátek. Velké poděkování si zaslouží i všichni členové PS, kteří 19. a 20. září nabízeli v Holešově srdíčkové magnetky.

Kam se každý těší, kdo to ví?

Čas letí jako šílený, a tak se stalo, že jsem si spolu s ostatními letos připomněla již třicet let trvání pionýrského tábora, který začal v roce 1981 na Juhyni v Rajnohovicích. Teď už více než dvacet let se tábor koná v Podhradní Lhotě. Na naše začátky na Juhyni ale nelze zapomenout. Zvuk čvachtajícího bahna, bublání potoka, absenci sluníčka, vysoké jedle nad stany, na romantiku, velké přátelství a kamarádství s našimi sousedními tábory – Psohlavci, Kazeťáci a Ondráš. Toto vše byly velmi silné prožitky a emoce, které jsme si odnesli do života. Naším táborem prošla celá řada lidí, kteří společně psali celou historii tábora. Patří k nim například pan Zdeněk Janalík, Václav Bartoš, Jaroslav Pisklák, Josef Piska, Zuzka Kubáňová, Jarmila Fišnarová, Hana Stehlíková, Jana Valentová, Alena Kleinová a spousta dalších. Jsem moc ráda, že spousta z našich táborníků se k nám doteď hlásí, na tábory rádi vzpomínají a také mnozí z nich vysílají na tábory již své děti, které zažívají stejná dobrodružství, jako kdysi oni.

V průběhu letošních prázdnin se uskutečnilo setkání bývalých i současných táborníků přímo na táborové základně. Bylo na co vzpomínat, listovali jsme kronikami a prohlíželi fotografie. Společných vzpomínek a zážitků je skutečně moc.

Děkuji všem, kteří si udělali čas a přijeli oživit vzpomínky. Sjeli se naši bývalí táborníci z celé naší vlasti, dokonce i ze zahraničí. Chtěla bych při této příležitosti moc poděkovat všem těm, kteří stáli u nápadu zorganizovat první tábor v roce 1981. Byl to pan Jaroslav Šašek, Hana Stehlíková a Myron Zajonc. K táboru neodmyslitelně patří rodina Vegrichtova, Daňkova, Sklenářova, Barboříkova, Čurdova, Fritzo, pan Libor Machát, Jiří Řezníček, Jarka Vrtělková, Peter Mucska, Radek Bartončík, Jana a Zdeněk Rolincovi, Laďka Pešáková, Hela Jandová, kluci Hublíkovi, Danek Krušoft, Frigo, rodina Melicharova, Šubova, Zalabáková, Svobodova, Javoříkova, Martin Stehlík, kluci Hublíkovi, rodina Kantorova, Koumarova, Hela Jandová, teta Nováková, Maruška Sichálková, sourozenci Kratochvílovi a spousta a spousta dalších. Moc děkuji všem bývalým i současným táborníkům za nádhernou kytici těch nejkrásnějších vzpomínek a zážitků, kterou jste mi za těch třicet let svázali. Děkuji všem, kteří jsou i v dnešní době ochotni na táborech pomáhat, nebo podporovat je. Velký dík patří našim blízkým přátelům – z hotelu Zubříč, rodině Chvatíkové, Kundrátové, Vičarové, Novosadové, panu Šindelkovi, obecnímu úřadu Osíčko, Podhradní Lhota, Rajnohovice, pracovníkům Vodovodů a kanalizací, a.s. Kroměříž, Technickým službám v Bystřici pod Hostýnem, OHES Kroměříž a dalším.

Jarmila Vaclachová, vedoucí PS M. Očadlíka, Holešov

Pohádkový les

Hradec

Letošní babí léto nám všem přeje a díky tomu se v sobotu 24. září 2011 mohl uskutečnit tradiční pohádkový les, který pořádá naše PS Hradec pro širokou veřejnost.

Již od dvanácté hodiny se začaly scházet pohádkové postavy, do kterých byli převlečeni naši vedoucí a instruktoři. Před druhou hodinou se už na startu připravovala spousta dětí i se svými rodiči, kteří netrpělivě vyčkávali rozběhnout se na pohádkovou trasu.

Na cestě lesem se děti setkaly s různými pohádkovými bytostmi, např. s Křemílkem a Vochomůrkou, Pippi dlouhou punčochou, princeznou, včelkou Májou a spoustou dalších. Každá z nich měla pro děti připraven nějaký úkol, ale pro šikovné děti nebyl problém najít stejné rybičky po hmatu, postavit věž z kostek, vybrat těstoviny z čočky nebo se trefit míčkem do kbelíku. Za každý splněný úkol děti dostaly nějakou sladkou odměnu.

V cíli bylo pro děti i dospělé zajištěno drobné občerstvení a měli zde i možnost si zahrát s kamarády míčové hry či ping-pong.

Martin Mlynářík, PS Hradec

Na vlastní pěst 2011

Horní Bříza

Čtrnáctý ročník branného závodu Na vlastní pěst z neděle 9. října se stal již minulostí. Páteční a sobotní počasí nasvědčovalo, že bude špatné, a tím i malou účast závodníků. Nad oblastí celého závodu bylo ale v neděli jasno. Pořadatelem závodu je tradičně PS Horní Bříza ve spolupráci s PS MP Obora a SDH Horní Bříza. O letošní závod se postaralo 41 pořadatelů, zastupujících zmiňované organizace. Pomoc samozřejmě přišla i z řad rodičů i mládeže. Samotný závod byl rozdělen do čtyř věkových kategorií. Všechny závodníky čekalo 17 disciplín převážně branného charakteru. Nezávodilo se na čas, ale pouze na co nejmenší zisk trestných bodů.

V kategorii předškoláků (11 závodníků) se vítězem stal Matyáš Duchek. Další kategorií (1. – 5. třída – 50 závodníků) byl vítězem Omar Msalha. Kategorii z 6. až 9. tříd zastupovalo 38 soutěžících. Zde si nejcennější medaili odnesl Lukáš Kříž.

Nezapomínáme samozřejmě na rodiče, prarodiče i na vedoucí oddílů. V této poslední kategorii závodilo 36 soutěžících. Zde také došlo k velkému rozstřelu na prvních třech místech. Z tohoto souboje vyšel jako vítěz Zbyněk Sonntag.

V cíli každého účastníka čekala gulášová polévka a možnost svézt se po lanové lávce. Věříme, že všichni závodníci z Horní Břízy, Obory, Všerub, Tatiné, Plzně byli spokojeni.

Jaroslav Novák, PS Horní Bříza

Podzimní sraz podvanácté

Sušice

Třetí zářijový víkend pořádala PS Otava Sušice v duchu zažité tradice již dvanáctý Podzimní sraz v autokempu Nové Městečko. Akce se za těch dvanáct ročníků dostala do povědomí nejenom široké veřejnosti, ale i ostatních pionýrských skupin z regionu.

Tento ročník byl však v něčem jedinečný. Letos se totiž pod azurově modrou oblohou a korunami vzrostlých borovic sešlo více než 280 lidí, což je dle našich dlouhodobých statistik absolutně nejvyšší počet účastníků v celé historii této akce. Možných příčin, proč se tak stalo, se nabízí hned několik. Jednou z nich bylo jistě počasí. Kromě krátkého ranního mrholení se nesl celý sobotní den ve znamení hřejivého podzimního sluníčka, osvěžujícího šumavského vánku a uklidňujícího zurčení nedaleké řeky Otavy.

Dalším, neméně podstatným, faktem byl zajímavý program. Ten byl z větší části připraven našimi členy, ale významný kus práce odvedli i naši přátelé z PS Tuláci Klatovy, volnočasový klub historického šermu Avalon z Plzně a členové sušického kynologického klubu se svými chlupatými miláčky. Přestože tuto činnost jistě provozují nejenom pro naše „krásné oči“, ale i pro svou vlastní zábavu a potěšení, chceme jim poděkovat a vzkázat, že bez nich by tato akce nebyla zdaleka tak povedená. Nesmíme také zapomenout na podporu členů PS Prácheň Horažďovice, kterým se v podzimním Městečku zřejmě velice líbí, protože se již několik ročníků účastní v dosti výrazném zastoupení.

Třetí možnou příčinou nadstandardního zájmu byla solidní propagace. Na konci srpna jsme totiž spustili zbrusu novou verzi internetových stránek, kterou si můžete prohlédnout na adrese www.pspotava.cz a která nabízí množství aktuálních informací o naší činnosti.

Akce byla realizována s finanční podporou MŠMT, KÚ Plzeňského kraje, MěÚ Sušice a OÚ Dlouhá Ves v rámci Programů státní podpory práce s dětmi a mládeží. I těmto subjektům bychom rádi poděkovali za podporu, která všem účastníkům umožnila prožít krásné chvíle, na které budeme dlouho vzpomínat.

Jan Čuba, PS Otava Sušice

Všechno nejlepší!

- 5. 11. slaví své 50. narozeniny Jana Palouňková z 160. PS VAMPOŠ (Pražská OP).
- 8. 11. slaví své 50. narozeniny Hana Jindřichová z PS Soptík (Středočeská KOP).
- 11. 11. slaví své 55. narozeniny Eva Ujcová z 1. PS Podskaláci (Pražská OP).
- 16. 11. slaví své 75. narozeniny Hana Mrázová z 34. PS Lesná (Jihomoravská KOP).
- 17. 11. slaví své 60. narozeniny Jaroslav Pipota z 69. PS Strážci míru (Jihomoravská KOP).

Přejeme i do dalších let jen to nejlepší.

Boskovické historie

Pionýrské rodinné stříbro: „Nesmrtelné“ oddíly a skupiny III/3

„Nesmrtelné“ – mnohaleté oddíly a skupiny jsou rodinným stříbrem Pionýra. Patří k nim i boskovičtí pionýři, kteří ve svém městě mají stále pevné místo – nejen mezi dětmi.

Začátkem 70. let jeden víkend v roce Praha patřila pionýrům. Velká akce měla ukázat veřejnosti, jak úspěšně se rozvíjí Pionýrská organizace SSM po „krizových letech 1968-9“, na druhou stranu však umožnila pionýrům jezdit zdarma městskou hromadnou dopravou a navštívit zdarma mnoho památek a muzeí hlavního města. Oficiální akci nenápadně doplnila nevelká PS z pražského sídliště Novodvorská, která kromě tisícovky účastníků ze všech tehdejších krajů ČSSR hostila po léta i až několik stovek pionýrů ze „spřátelených oddílů a skupin“. Bývali tu Náchodští, pečující o proslulý tábor Kamenec, přijížděli z Hamrů u Žďáru nad Sázavou, z moravských Dřevohostic, někdy i ze Slovenska a v neposlední řadě autobus z Boskovic. Společně měli to, že rádi nosili zelené kroje a že ti, kteří je vedli, měli hodně společného s Českou radou Pionýra z let 1968-9.

Mezi boskovickými dětmi v roce 1976 byl i Vláda Farský. Dnes už jen vzpomíná: „Byl jsem tam jako ještě dítě, bydleli jsme na nějakém sídlišti, a pamatuji si, že jsme byli na průvodě Prahou a na koncertě na Staromáku. Zpíval tam Petr Spálený a Miluška Voborníková. Víc ale nic...“

Děti samozřejmě nemusely vědět, že po večerech si vedoucí povídali i o tom, co lze zachránit z cílů nezávislého Pionýra, domlouvali si spolupráci při pořádání společných táborů i ubytování při oddílových výpravách i to, co prosazovat na nejrůznějších úrovních v tehdejších pionýrských orgánech. Není asi náhoda, že se skupinami a oddíly z té doby se i na stránkách Mozaiky setkáváme do současnosti.

Jak dobré je znát starostu

Dnes už čtyřiapadesátiletý vedoucí PS Boskovice a strojvedoucí Českých drah Vláda Farský vzpomíná dál: „Já jsem jako dítě byl na I. ZŠ, odtud jsem šel později coby oddílový vedoucí na II. ZŠ. Když v roce 1986 byla otevřena III. ZŠ, přešel jsem tam a novou PS jsme postavili od základu. Po roce 1989 osud oponou trhnul, a tak jsme počátkem roku 1990 svolali všechny vedoucí a dohodli se na sloučení všech tří PS do jedné s názvem Pionýrská skupina Boskovice. Stal jsem se jejím

vedoucím a s asi roční přestávkou to dělám dodnes.“

V roce 1990 dostali boskovičtí pionýři od města domeček. Polovinu užívali oni a druhou místní skauti - bez problémů i bez zájmu o spolupráci z jejich strany. Jenže záhy prodalo město baráček soukromníkovi. „Převážně díky mým osobním vzbábám ke starostovi jsme získali nový objekt na Náměstí 9. Května, kde působíme dodnes,“ vypráví Vláda. Montovaná stavba „likusák“, garáž s dílnou a dvě buňky jako sklady materiálu. „Mimo to jsme dostali i bývalý kryt CO na sklad táborového materiálu. Podařilo se mi přesvědčit příslušného úředníka, že kdyby nastala hen ta válka, tak tam od nás budou mít nachystány spacáky, deky a matrace, což kvitoval s velkým povděkem“, směje se dodnes skupinař.

Cesta do současnosti

Skupina v současnosti má kolem 60 – 70 členů. „Kromě nich se ale zapojují desítky lidiček nárazově,“ dodává Vláda a upřesňuje: „Tři oddíláci, šest instruktorů a členové vedení PS. Naši dospělí jsou učitelé, zedníci, prodávачky, prostě všehochuť ve věku kromě náctiletých 20 - 45 let“.

Děti se scházejí v zájmových oddílech v klubovně a celý rok probíhají víkendové i jednodenní akce pro děti i jejich rodiče. „Máme zaregistrovány také odloučené oddíly v Březové nad Svitavou a v Linharticích,“ dodává Vláda k činnosti PS.

„Každoročně začínáme velkou akcí v boskovickém Skleníku - vítáním nového roku pro hendikepované děti. Tam zveme děti z nejrůznějších stacionářů a dětských domovů z celého kraje. Je to taková mediálně poměrně vděčná akce - do lesa s námi novináři nejdou,“ konstatuje mnohaletý skupinař. Ten ale také je již třetí období

městským zastupitelem a stará se o spravedlivé rozdělování financí mezi místní neziskovky.

Jak se realizují táborové sny

Vyvrcholením celoroční činnosti je vždy letní tábor. V dávných letech jezdili do Mutyněvsí u Jindřichova Hradce. Když se podíleli na úklidu po lesní kalamitě na Vysočině, seznámili se s místními a v roce 1986 získali louku u Uhřínova poblíž Velkého Meziříčí. „Až v roce 1994 se nám zde podařilo postavit první řádně zkolaudovanou stavbu - kancelář, sklad, v podkroví ubytování. Do té doby se vedla voda samospádem hadicí přes kilometr dlouhou, která se vždy po sezoně balila. Hygienička však řekla dost, a tak jsme v roce 2005 položili vodovodní přípojku dlouhou 800 metrů. Vyřizování stavebního povolení trvalo přes rok, šlo se přes 17 pozemků, po trase jsme čtyřikrát překopávali potok a jednou protlačeli silnici. Vlastní stavba přitom trvala pět dní.“

V roce 1997 koupili kousek lesa, kde je nyní umývárna a sprchy. V roce 2008 získali dotaci a postavili novou kuchyň, jídelnu a klubovnu. Vše svépomocně.

„Ten rok naši vedoucí a spolupracovníci kromě práce s dětmi odpracovali neuvěřitelných 3 000 hodin!“, pyšní se stále Vláda.

Vzpomínka na „bývalé“

„Když pomínu mého bývalého pionýra Dana Nekonečného, který byl divoch už jako dítě, tak musím jmenovat Luboše Jerryho Procházku, dnes majitele Westernového městečka, který nám dnes vrací, co jsme ho naučili, a výsledek je nadstandardní spolupráce s jeho městečkem, která umožňuje pořádání víkendových akcí bez nájmů a s využitím objektů i účinkujících,“ konstatoval na náš obvyklý dotaz Vláda Farský.

Karel Krტიčka – Krtek,
foto z webu PS Boskovice

Expedice Archmedos

Opět pokračujeme v představování vydaných etapových her a vybraných námětů a ukázek z nich. Třetí na řadě je hra s tajemným názvem Expedice Archmedos. Připomínáme, že všechny hry si můžete stáhnout v Servisu Pionýra (Ke stažení – publikace).

Název Archmedos je ve skutečnosti zkratkou – ARCHEologové v Měličanech u DObrušky. Autory jsou Vojtěch a Ivana Vejvodovi. CETEH je uzpůsobena pro 12 herních dní a desetičlenné věkově smíšené družiny. Příběh hry se točí kolem archeologie, vykopávek a tajemství dávné minulosti. Cílem hry je přiblížit dětem zábavnou formou archeologii, umožnit jim nahlédnout do historie a něčemu se přiučit.

Pozůstatky dinosaura

Zcela náhodou, právě když jsme pracovali na luštění nápisu na schodišti v hrobce mayského vládce Pacala, se jedna část stěny sesula. Před námi se objevil poklad skrytý před očima lidí milióny let. Byly to zachovalé kosterní pozůstatky několika vyhynulých prehistorických zvířat. Nemohli jsme uvěřit svému štěstí. Problém nastal v okamžiku, kdy jsme si uvědomili, že nemáme žádné prostředky ke zkoumání a odvozu těchto nádherných historických relikví. Naším úkolem bylo vyluštit nápisy v hrobce. K tomu nám postavil fotoaparát, tužka, papír a zručný kreslíř. Po několika dnech hloubavého přemýšlení jsme dospěli k rozhodnutí odnést ostatky nejmenšího zvířete a ostatní uschovat pro pozdější návrat či objevení jiným badatelem.

Úkol:

První část hry: Každá družina hledá určitý počet dílků dřevěné skládačky dinosaura (viditelně označené barvou

své družiny), rozmístěné různě v terénu. Co díl, to kost. Jejich úkolem je v časovém limitu pronést džunglí plnou nástrah co nejvíce kostí. Jelikož jsou kosti těžké, tak je hráči mohou nést pouze po jednom kuse. Pokud archeologové narazí na překážku a nezdolají ji, musí odevzdat kost, kterou právě nesou, a vrátit se do tábora pro nový život. Překážek bude několik: jedovatá škampa, chřestýš a kanibal (to vše v několikaletém provedení). Pokud hráč narazí na některou z překážek (dostane babu nebo ho trefí koulí) tak se musí zastavit a hraje kostkou o život (ten by měl být hodně viditelný, aby hráči nemohli podvádět). O život se hraje jednoduše: pokud hodí na kostce větší číslo než ten, kdo ho lapil, je volný. Muže se vrátit s kostí do tábora. Pokud hodí menší číslo, umřel. Odevzdá kost a jde si do tábora pro nový život. Hraje se tak dlouho, dokud nebudou všechny kosti z hromady rozebrány.

Druhou částí hry je vykupování.

Ochránci lesa mohou vyměnit získané kosti za členy družiny. Je jasné, že pro družiny je prioritou mít všechny potřebné kosti pro stavbu dinosaura. Vyhrává družina, která jako první

odevzdá kompletního dinosaura (takže logicky se kosti budou vyměňovat za silné hráče, protože oni jim pak budou moci pomáhat při stavbě a družiny budou oslabeny).

Hodnocení: Vyhrává družina, která jako první odevzdá kompletní skládačku dinosaura.

Pomůcky: Tolik skládaček, kolik je družin.

Přihlaste se také do soutěže etapových her!

Prázdniny a s nimi i spousta táborů a her jsou za námi. Připomínáme proto, že své zpracované celotáborové, ale i celoroční či jiné etapové hry můžete přihlásit do tradiční soutěže, kterou pořádá Pionýr od roku 2003 a vítězům nabízí příspěvky na činnost.

Více informací na ceteh.pionyr.cz.

inzerce

Firma MODIS nabízí pro vybavení tábora stanové podsady

- Jednoduchá montáž bez použití šroubů a hřebíků!
- Chráněno jako užitečný vzor.

Dle přání se dodává:

- Podsada (přední a zadní díl, 2x bočnice, 2x pelest)
- Rošty do postele
- Rošt do uličky
- Rošt pod postele laťkový
- Kovová konstrukce pro stan (5x trubka, 2x spojka)
- Stanová plachta (cena dle výrobce a typu)
- Molitanové matrace s potahem NT (4 ks do stanu)

Pro vybavení tábora dále nabízí:

- Dřevěné montované WC
- Vybavení táborových kuchyní (velké hrnce a ostatní)

Vyrábí, dodává a další informace poskytnete:
MODIS – dřevovýroba, Jílová 825, 268 01, Hořovice, tel.: 322 312 319, 608 949 628, fax: 322 312 319

www.podsady.cz
www.modis.cz

Nevzdávejte to

Tak trochu navazuji na článek Lídy Kočí z říjnové Mozaiky. Zase se podíváme do světa dětí se specifickými vzdělávacími potřebami. Tentokrát se zkusme vžít do pocitů a „kúže“ dítěte, kterému dělá starosti čtení, psaní, počítání. Jsou to děti, které mají poruchy s předponou dys-. Je jich hodně, v populaci je jich až kolem 10 %. Dávno nejsou tabu, víme o nich, s největší pravděpodobností jsou v každém oddíle. Dokonce se dostaly i do písničky, kterou můžete slyšet v rádiu: „... Jsem dysgrafik a dyslektik, v srdci mám žár a v oku mám tik...“

Jak se asi cítí? Co prožívá? Bojí se, že bude muset číst na schůzce? Nejraději by se tomu vyhýbal? Netroufá si?

Různé dys- poruchy již v současné době nejsou zpravidla něčím neznámým. Tyto potíže jsou vždy vrozené, určitou roli zde sehrává dědičnost. Někdy se ani nepodaří zjistit, co je příčinou. Prostě, najednou tady porucha je a více či méně ovlivňuje další život. Specifické poruchy učení jsou poruchy v procesech, které jsou potřebné k porozumění a užívání řeči, a to ve všech formách (psané, mluvené, čtené). Nejvíce se vyskytuje dyslexie, s převahou potíží ve čtení, dysortografie spojená se specifickými projevy v pravopise, dysgrafie, kdy je narušená schopnost zvládat psaní na grafické úrovni. Méně často se setkáváme s dyskalkulií, narušení v oblasti počítání a matematických schopností. A potom jsou tady ještě obtíže s projevy manuální neobratnosti, nešikovnosti neboli porucha dyspraxie. A ještě další, které však již snad tolik do života dítěte nezasahují. Ojedinelý výskyt poruchy je méně častý, většinou se různé sdružují a kombinují. Rozumové schopnosti dětí jsou nenarušené, jsou nejméně průměrné a není zásadně porušen zrak či sluch dítěte. To je alespoň velmi stručný teoretický úvod. Pro nás je důležité, jak můžeme přispět k tomu, aby bylo lépe, aby se děti necítily trapně, neprožívaly nezdary, které by jim třeba braly chuť ke čtení, psaní...

Jak můžeme tedy pomáhat? Myslím si, že při schůzkách děláme hodně užitečných věcí, ale možná si ne vždycky uvědomuje, co která hra rozvíjí a jak může dětem prospět. Hlavně přispíváme k tomu, aby děti čtení a psaní nevzdávaly, aby pro ně mělo smysl, chtěly si něco přečíst a napsat. A myslíme na to, že hra je nejpřirozenější a nejzákladnější dětskou činností.

U nejmladších dětí (předškoláci a začátek školní docházky) je prostor pro trénování očí, uší, rukou a jejich obratnosti, rozvíjíme řeč, slovní zásobu, paměť.

Čím rozvíjíme zrakové vnímání? Jsou to různé úkoly, kdy hledáme podobnosti a rozdíly v obrázcích, skládáme rozstříhané obrázky, puzzle, sestavujeme mozaiky, pracujeme podle nakreslených

plánků, mapek, schémat, dokresluje částí celku, chybějícího dílku v mozaice. Na uši a tedy sluchové vnímání jsou užitečné hry, kdy se orientujeme sluchem, určujeme, odkud zvuk jde, zkusíme zvuky rozpoznávat. Výborné je třeba sluchové pexeso, které si můžete snadno udělat, když naplníte nějaký neprůhledný obal (např. vnitřek od kinder vajíčka) různými předměty a potom už jen záleží na naší vynalézavosti. U starších dětí, které začínají zvládat čtení a psaní, už je místo i pro hry, kdy z písmen skládají slova, písmena užívají při tvoření nových slov, luští křížovky s obrázky, osmisměrky, hádají, co jsme řekli za slovo, když ho říkáme rozložené po písmenkách. A co ještě? Kreslení, vytváření, modelování, vytrhávání, skládání, navlékání, prostě různé rukodělnosti. A na paměť? Jen si zkuste vylovit hry, kdy je paměť v jakékoli formě zastoupená.

A co s těmi staršími? Jak je podpořit ke psaní a čtení? Nevzdat snahu o čtení a psaní. Existuje zase řada her, kam se promítá. Psaní a čtení se prostě nedá naučit ničím jiným, než zase jen psaním a čtením, a když to bude zábavné a smysluplné, tak to ani nebudou vnímat jako učení.

A co ještě? Malé shrnutí na závěr.

- Snažme se uvažovat o tom, co která naše hra rozvíjí, např. obyčejné pexeso trénuje zrakovou paměť, rozvíjí pozornost, trpělivost, trénuje vnímavost na detail, kvartetem můžeme trénovat čtení, sluchovou paměť, opět pozornost, Twister je příkladem rozvoje koordinace pohybů, pravolevé orientace.
- Mějme na mysli přiměřenost, ne věku, ale schopnostem a dovednostem jednotlivých dětí.
- Začarovaný kruh, kdy špatně čtu (dosaď dále dle svého), je to pro me obřížné, vyčerpávající, proto čtu málo, když čtu málo, málo se tato dovednost rozvíjí, když to moc neumím, nemám z toho žádný profit, nechci to dělat, když to nebudu dělat, nebudu se to učit... a tak pořád dokola. Pomáhá proto nevyhýbat se těmito činnostem,

podporovat děti k tomu, alespoň kousek, kousíček...

- Nevystavujete děti tomu, aby např. při obtížném čtení musely číst nahlas před ostatními delší text, pomáhá třeba čtení ve dvojici, kdy čteme polohlasně s dítětem, pokud je nějaká hra či úkol vázaný na porozumění čtenému, pomozte přečíst, zopakujte důležité informace ze čtení.
- Pište dětem osobní vzkazy a dopisy (to se každý moc snaží, aby je přečetl), mluvíte nadšeně o knížkách, které jste jako děti četli, čtete si vtipy, komiksy, něco, co je krátké, zařazujete úkoly, kdy pracují podle návodu, který si přečtu (klidně kuchařský recept).
- Neponechávejte s čteným či psaným „úkolem“ děti samotné, buďte jim nablízku.
- Na správném i sice život nestojí, ale pokud můžete, pomozte dítěti, aby to rovnou napsalo dobře, často se totiž chyba fixuje, upevňuje a dále pak dítě automaticky používá častěji tvar, který má v paměti.
- Podporujte chuť dětí psát a nevzdat psaní (třeba psaní či opis scénáře krátkého divadélka, scénky), vymýšlení textů do prázdných komiksových bublin, psaní nesmyslných legračních vzkazů, kdy přehýbáme papír, nevíme, co kdo napsal před námi, a potom je z toho legrace.
- Zrakové a sluchové vnímání, analýzu a syntézu, paměť rozvíjí řada činností či deskových her např. činnosti: skládání puzzle, různé rozstříhaných obrázků, skládání stavebnic podle vzoru, řada deskových her např. Ubongo, Metro, populární Carcassone, práce podle plánu, různé obměny pexesa, karetní hry, hry se slovy a písmeny – Kris-kros, Scrabble, Amos, Žahour, osmisměrky, křížovky, hry typu Aktivita.

Tolik alespoň ve velké zkratce pro inspiraci a zamýšlení. Hodně chuti do činností, které přináší užitek.

Vladimíra Brandová

Naštve se!

Mávnutí motýlích křídel může vyvolat hurikán na druhé polokouli, zájem a všímavost jednotlivců dokáže pomoci lidem na opačném konci světa a cosi změnit i v nás.

Je mu 93 let, ale stává se idolem nespokojených mladých Západoevropanů: hrdina protinacistického odboje Stéphane Hessel.

Vloni na podzim objevil dávno zapomenutý žánr: manifest. Jeho třicetistránkový apel „Rozhořčete se!“ vyšel v malém levicovém nakladatelství.

Knížku si během osmi měsíců koupily dva miliony Francouzů a byla přeložena do 22 jazyků. Ve Francii se prodává i v supermarketech a největší berlínské knihkupectví ji vystavuje přímo vedle prodejní kasy.

Brožura za čtyři eura totiž vystihla duševní stav západní Evropy, kde roste nespokojenost s tím, že za selhání soukromých finančních trhů platí celá veřejnost. A současně tím připomíná paradox finanční krize: demonstraci a občanské neposlušnosti zatím bylo v amerických a evropských ulicích velmi málo. Alespoň v kontextu třiceti milionů nezaměstnaných a více než deseti bilionů dolarů z peněz daňových poplatníků, které krach na Wall Street stál.

Manifest Stéphane Hessele je ve srovnání s jeho předchůdci velmi skromný. Marxův Komunistický manifest vyzýval k proletářské revoluci, Bretonův Surrealistický manifest si přál konec logiky, zatímco Hessel po čtenářích chce jen, aby se zase uměli pořádně naštvat.

„Chci, aby si každý z vás našel důvod k rozhořčení... Říkám mladým lidem: Jen se podívejte kolem sebe a určitě něco najdete. Nejhorším možným postojem je lhostejnost, pocit, že ‚nic nezmůžete‘... Ten vás zbavuje jedné ze základních lidských vlastností: schopnosti a svobody být rozhořčený.“ Jen kdo se umí pořádně pobouřit nad neřešenými problémy našeho světa, ten je může změnit k lepšímu, zní vzkaz charismatického devadesátníka.

Hessel v rozhovorech hovoří jako vládný, optimistický, šťastný muž, který dokonale zvládl umění zestárnout. Důvodů ke zlobě kolem sebe ale vidí hodně: dominanci neodpovědných finančních trhů nad demokraticky zvolenými vládami, plundrování planety, izraelskou okupaci palestinských území, likvidaci sociálního státu.

„Mají tu drzost nám říkat, že stát už nemá peníze na sociální programy. Jak ale můžou chybět peníze pro potřebné k pokračování a prohlubování těchto výdobytků po desetiletích enormního bohatnutí Evropy?“ ptá se pobouřeně a mluví tím velké části Západoevropanů z duše. **Hessel nechápe, proč není dost peněz na zajištění**

bezplatného školství a důstojných důchodů, když byly po roce 1945, kdy Evropa ležela v troskách a začal se budovat moderní sociální stát, „největší kulturní výkon 20. století“.

Jeho slova jsou výzvou, která se nenechá vyvést z míry nuancemi komplikovaného světa: „Moc peněz ... nikdy nebyla tak velká, sobecká a bezostyšná jako teď, kdy její služebníci pracují v nejvyšších patrech vlády. Privatizované banky se starají hlavně o své dividendy a obrovské mzdy ředitelů, a nikoli o veřejné blaho. Propast mezi chudými a bohatými nikdy nebyla tak hluboká, nikdy se tak nepodporovala soutěž a oběh kapitálu,“ píše se v manifestu. Působí to jako málo originální, patetický hněv starého socialisty. Hesselovým větám však přidává na významu jeho nevšední osobnost. **Osobnost kultivovaného vzdělance, který v televizi děkuje svým rodičům za trojjazyčnou výchovu a naučení se umění obdivovat druhé lidi, jež motivuje k neustálému zlepšování. Osobnost posledního žijícího člena dvanáctky diplomatů, kteří v roce 1948 sepsali Všeobecnou deklaraci lidských práv OSN. A osobnost hrdiny francouzského protinacistického odboje.**

Příběh 20. století

„Do roku 1931 vládl optimismus, byli jsme na cestě ke Společnosti národů, ke sjednocenější Evropě. A pak, náhle, začali sílit všichni ti fašisté a my jsme nevěděli, kam se věci řítí,“ vzpomínal Hessel na dobu, kdy byla katastrofa mnohem blíže, než si optimisté uměli představit, „jen nikdo nechtěl další válku. Až pak v roce 1939 lidé cítili, že se tenhle svět už nepodaří udržet pohromadě.“

Tehdejší dvacátník Stéphane Hessel byl rozhořčený. Z nacismu. Z francouzské kolaborantské vlády. Utek proto z Francie a přidal se k odbojovému hnutí generála Charlese de Gaulla. Jeho příběh pokračoval výsadem do Francie v roce 1944, zatčením gestapem, měsíčním výslechem a mučením, převozem do koncentračního

tábora Buchenwald. Tam byl odsouzen k trestu smrti a přežil jen díky tomu, že vězeňský kápo zaměnil jeho identitu s identitou jiného vězně, který právě umíral na tyfus. Hessel pak putoval do pracovního tábora Dora a při následném převozu do Bergen-Belsenu se mu povedlo prchnout z vlaku.

„Byli jsme mladými patrioti. To je něco, co už dnes neexistuje a ani nemá smysl. Musíme to něčím nahradit. Být světoobčany. Zasazovat se za svět, a nikoli za Německo, Anglii, Francii,“ tvrdí Hessel a odkazuje na Jeana-Paula Sarrtra.

„Každý jedinec je odpovědný za celý svět,“ cituje filozofickou ikonu studentských protestů šedesátých let a popisuje charakter svůj a svých vrstevníků z francouzského odboje: „Patříme k lidem, kteří začínají žít, když vůči něčemu odporují. Když jdou věci hladce, tak nejsme důležití. Musíme se naučit odporovat, nejen nechat věci jen tak plynout.“

Slova muže, který přežil frontovou linii 20. století, znějí naivně a idealisticky.

„Jsem utopista. Skoro všechny velké myšlenky jsou utopické,“ říká. Ze zkušenosti dějinných otřesů, které ve své době nikdo nečekal, si spíše než strach z budoucnosti odnesl optimismus. „Konec kolonialismu se zdál být nemožným, ale pak přišel vítěz, který byl tak silný, že se lidé museli změnit... Také stalinismus vypadal věčně, a pak mohl být náhle překonán... Berlínská zeď vypadala pevně, a pak se k překvapení všech náhle zhroutil... Na takový vývoj věřím,“ vysvětluje a řídí se svým oblíbeným básníkem Hölderlinem:

„Když přichází něco špatného, tak ani to dobré není daleko.“

Svět je pro Stéphane Hessele jedním velkým problémem, který je však řešitelný: pokud si lidé budou věřit, naštvou se, seberou odvahu a změní věci, jež se zdály být neměnnými. „Když si něco budeme přát, tak to můžeme také prosadit. Kdo by nám v tom měl zabránit,“ odpovídá na otázky po realističnosti účinné regulace finančních trhů a sází přitom na dvě věci: silné globální instituce a mladé lidi, kteří už budou muset přijít s konkrétním návrhem, jak změny uskutečnit. Stéphane Hessel se je jen snaží paternalistickým tónem probudit: „Cítím to jako povinnost starého muže, který už nic jiného dělat nemůže, a chci to říct, jak nejjasněji to jde.“ Vztek a rozhořčení jsou však jen prvním krokem.

Převzato z týdeníku RESPEKT – redakčně kráceno.

Jste v obraze?

Někdy slyšíte název obrazu a okamžitě si vybavíte, jak obraz vypadá. Vybavíte si ale i jeho autora? Aby to pro vás či pro děti nebylo tak obtížné, jsou možnosti v testu téměř návodné ke správné odpovědi. Pokud byste náročnost starším dětem chtěli zvýšit, je určitě možné nesprávné možnosti obměnit.

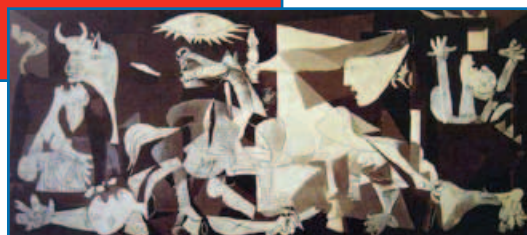
1. Kdo namaloval Monu Lisu?

- a) Leonardo di Caprio
- b) Leonardo da Vinci
- c) Leonard Cohen

2. Kdo namaloval Guernicu?

- a) Pablo Picasso
- b) Che Guevara
- c) Mikoláš Aleš

3. Obraz Hvězdná noc namaloval:

- a) Andy Warhol, malíř plakátů a filmových hvězd
- b) sovětský kosmonaut a malíř Alexej Leonov
- c) impresionista Vincent van Gogh

4. Bitvu u Lipan ztvárnil panoramaticky:

- a) Luděk Marold
- b) Čobol Terazky
- c) Hypochondr Marod

5. Zrození Venuše na plátno zachytil:

- a) Giovanni Boccaccio
- b) Sandro Boticelli
- c) Andrea Bocelli

6. Oponu Národního divadla namaloval:

- a) Vojtěch Hynais
- b) Josef Hlinomaz
- c) Kruciš Hernajs

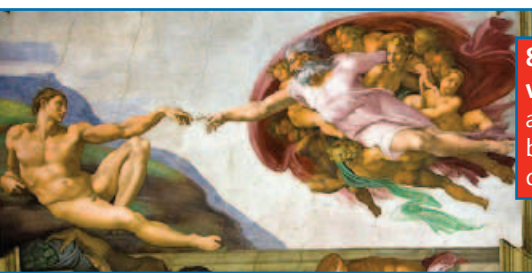

7. Cyklus obrazů na pražském orloji namaloval:

- a) Quido Mánes
- b) Josef Alois Náhlovský
- c) Josef Mánes

8. Sixtinskou kapli freskami vyzdobil:

- a) Benito Mussolini
- b) Michelangelo Buonarroti
- c) Napoleon Bonaparte

9. Obraz Vertumnus, kde se obličej Rudolfa II. skládá z ovoce a zeleniny, vytvořil:

- a) Giuseppe Arcimboldo
- b) Archibald Garibald
- c) Pepé Arachnid

10. Tajuplnou Noční hlídku spodobnil:

- a) Rembrandt van Rijn
- b) Richard Lví srdce
- c) Security Bodyguard

11. Kdo namaloval obraz muže v cylindru, žonglujícího kartami?

- a) Scilenzio Humberto
- b) František Tichý
- c) Vjačeslav Tichonov

12. Kdo se proslavil obrazy a sochami kýčovitých barevných muchomůrek a trpaslíků?

- a) Kníže Rohan
- b) Lukáš Vaculík alias Křížák
- c) Milan Knížák

18, 2A, 3C, 4A, 5B, 6A, 7C, 8B, 9A, 10A, 11B, 12C
Správné odpovědi:

Kaleidoskop

1. 11. 1781 císařský patent Josefa II. zrušil nevolnictví v Čechách.
1. 11. 1861 byla v úřadech a ústavech pražské obce zavedena čeština jako úřední jazyk.
3. 11. 1926 se narodil Mikuláš Medek, malíř, grafik, ilustrátor a básník.
3. 11. 1936 se narodil filmový a divadelní herec Jan Tříska.
5. 11. 1921 zahájilo činnost Divadlo na Fildovačce, v roce 1978 bylo z havarijních důvodů uzavřeno, opět otevřeno v roce 1998.
6. 11. 1836 zemřel básník Karel Hynek Mácha (narodil se 16. 11. 1810).
7. 11. 1811 se narodil spisovatel Karel Jaromír Erben (zemřel 21. 11. 1870).
7. 11. 1941 byla německým letounem He 111 potopena sovětská nemocniční loď Armenia. Při katastrofě zahynulo přes 5000 pasažérů.
8. 11. 1841 se narodil český knihkupec a nakladatel Jan Otto (zemřel 29. 5. 1916).
10. 11. 1806 byla otevřena pražská polytechnika jako samostatná vysoká technická škola.
11. 11. 1891 se narodil sbormistr Jan Kühn.
11. 11. 1821 se narodil ruský spisovatel a filosof Fjodor Michajlovič Dostojevskij (zemřel 9. února 1881).
13. 11. 1941 se narodila zpěvačka Marie Rottrová.
14. 11. 1841 byl uveden do provozu Řetězový most od Národního divadla na Újezd.
14. 11. 1901 se narodil malíř a grafik Cyril Bouda (zemřel 29. 8. 1984).
16. 11. 1971 zemřel básník Josef Kainar (narodil se 29. 7. 1917).
17. 11. 1926 se narodila herečka Vlasta Chramostová.
19. 11. 1711 se narodil ruský spisovatel a vědec Michail Lomonosov, (zemřel 15. dubna 1765).
21. 11. 1871 se narodil malíř a grafik Karel Špillar (zemřel 7. 4. 1939).
21. 11. 1916 zemřel František Josef I., rakouský císař, český a uherský král z dynastie habsbursko - lotrinské (narodil se 18. 8. 1830).
23. 11. 1921 se narodil divadelní režisér a herec Otomar Krejča (zemřel 6. 11. 2009).
23. 11. 1991 Freddie Mercury, předák kapely Queen, veřejně oznámil, že má AIDS. Den poté zemřel.
26. 11. 1941 (Druhá světová válka) flotila se šesti japonskými letadlovými loděmi pod velením Chuichi Naguma opouští domácí přístav a začíná plout směrem na Pearl Harbor. Přitom udržuje absolutní rádiové ticho.
27. 11. 1921 se narodil politik Alexander Dubček (zemřel 7. 11. 1992).
28. 11. 1901 se narodil Václav Vojtěch, polárník a cestovatel, který 27. 1. 1929 stanul jako první Čech na půdě Antarktidy (zemřel 6. 8. 1932).
29. 11. 1781 císař Josef II. zrušil všechny kláštery, které se nezabývaly školskou, vědeckou nebo charitativní činností.
29. 11. 1771 začalo první číslování pražských domů.

Knižní tip

V říjnu představil svou novou knihu **Ptačí sněm** výtvarník a úspěšný autor dětských knih **Petr Sís**. Kniha je tentokrát určena dospělým a **vypovídá o tom, že vše, co hledáme, je v nás**. Je o životě, o cestě, kterou všichni podstupujeme. Příběh je inspirovaný perským eposem ze 12. století, v němž se ptáci rozhodnou najít svého krále. Pod vedením moudrého dudka se tedy vydají k magické hoře Kaf. Cestou musí překonat sedm údolí – Hledání, Lásky, Porozumění, Odstupu, Jednoty, Úžasu a Smrti. Jde o podobenství životních etap člověka. Na hladině jezera na vrcholu mystické hory nakonec spatří velké tajemství. Kniha může být také pěknou inspirací pro táborovou či celoroční oddílovou hru.

Alois Nebel

Do kin vstoupil na konci září výtvarně i zvukově velmi povedený filmový debut **Alois Nebel**, natočený na základě původního komiksu z nakladatelství Labyrint. Tomáš Luňák (režisér) společně s tvůrci Jaromírem 99 a Jaroslavem Rudišem tak realizovali ojedinělý černobílý projekt, představený již na festivalu v Benátkách a v Torontu. V duchu citátu Hemingwaye „není důležité, co spisovatel napíše, nýbrž co nenapíše“ je tento film jedním z nejdůležitějších českých filmů posledních let. **Zdánlivě nemá děj, přehlíží klíčové okamžiky novodobých dějin, ve kterých se odehrává (1945, 1989), nechává zaniknout tváře mezinárodně známých hereckých hvězd – Karla Rodena nebo Miroslava Krobota a přesto výborně zachycuje dějinné situace a životní pocit určitých typů lidí. „To hlavní neříká; to hlavní z Aloise Nebela tryská jaksi mimochodem, spárami mezi záběry, záplatami po nevyčteném“, jak napsal Vojtěch Rynda v Týdnu. Za redakci Mozaiky vřele doporučujeme.**

Zapomenutý olympionik

Na počet olympijských medailí se vyrovnal i legendárnímu Emilu Zátopkovi. Přesto o něm téměř nikdo nic neví. **Životní příběh gymnasty Ladislava Váchy (1899–1943) je opředen tajemstvím**. Povaha veselá, samorostlá, ale nikoliv lehkomyšlná. Byl miláčkem publika. Získal pět olympijských medailí (zlato 1928, dvě stříbra 1928 a dva bronz 1924). Ani trénované tělo ale nevydrželo výslechy gestapa. Jako sokol se zapojil během války do odbojové činnosti. Vácha, Gajdoš i Hudec byli pod stálým dohledem gestapa. Gajdoš skončil v koncentračním táboře. Hudce zachránila šťastná náhoda. Když totiž vyhrál na olympijských hrách v Berlíně 1936, Hitler mu odmítl podat ruku, poslal mu však fotografii s podpisem. Gestapo tato fotografie nalezená u Hudce odradila od další represe vůči němu. **Vácha byl gestapem v roce 1943 zatčen a vězněn na Špilberku**. Byl sice propuštěn, ale na následky výslechů později zemřel. Podle příbuzenstva mu před propuštěním píchli nějakou injekci, která mu prý rozložila krev. Zemřel v křečích. Oficiálním důvodem úmrtí byla mozková příhoda.

Než se setmí úplně a přijde chladná zima, vyrobte si s námi lucerničky. Není to vůbec těžké a zabere to jen pár minut.

Pěkný dušičkový čas přeje Tlapky

Materiál: pauzovací papír, zavařovací sklenice, lýko nebo bavlnka.

Pomůcky: vodové bary, štětec, nůžky.

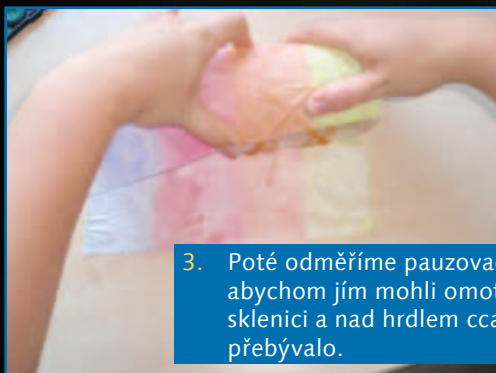
1. Na pauzovací papír namalujeme barevné pruhy vodovými barvami.

2. Než papír zaschne, potřeme zavařovací sklenici lepidlem a omotáme lýkem nebo bavlnkou podle vlastní fantazie. Šikovnější jedinci mohou zkusit vytvořit i ornament.

3. Poté odměříme pauzovací papír, tak abychom jím mohli omotat celou sklenici a nad hrdlem cca 7 cm přebývalo.

4. Ustřižený papír přilepíme na sklenici přes bavlnky a pevně přimáčkneme. U hrdla převážeme bavlnkou.

5. Na závěr nastříháme přečnívající část.

6. Teď zbývá jen vložit svíčku a počkat, až se setmí.

